

Zeitschrift: Igl Ischi : organ della Romania (Societat de Students Romontschs)

Herausgeber: Romania (Societat de Students Romontschs)

Band: 66 (1981)

Heft: 17

Artikel: Clom e pensum missiunarie dalla Baselgia en nos dis

Autor: Paulin, Ezechiel

DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-882247>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 30.07.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Clom e pensum missiunarie dalla Baselgia en nos dis

Da Ezechiel Paulin

Ditg e liung ha il pievel cristian considerau il clom e pensum missiunarie per ina caussa che corrispunda alla voluntad da Cristus sez e che ei perquei dil tuttafatg incontestabla. Per consequenza havein nus pér dapi l'entschatta da nies tschentaner reflexiuns pli fundamentalas davart la teologia ed activitat missiunaria. En vesta alla historia dil 20avel tschentaner che muossa con fetg che gest singuls menaders cristians e lur pievels han disgiu e derasau uiara, malgestadad, entiert e dolur senza fin ei la damonda giustificada, schebein ei seigi endretg da converter auters carstgauns a nossa cardientscha ed incorporar els en nossa cuminanza ch'ei aunc adina ina cuminanza da carstgauns cun lur mendas, fleivlezias, indifferentadad ed egoissem.

Il secund Concil Vatican e la Sinoda 72 ein s'occupai intensivamein cun quella damonda. Las rispostas che ton il Concil sco la Sinoda han dau ein deplorablamein restadas per gronda part ignoradas dil pievel. Mo nies interess e nossa generusadad enviers las missiuns astgan buca sere-strencher sin la bunaveglia da «converter pagauns». E cu ins vesa ed auda entras ils mieds da massa tontas caussas era ord las tiaras da nos missiunaris, eis ei buca da far curvien che beinenqualin sedamonda cun raschun:

Ei la missiun aunc actuala e giustificada?

Quella damonda sepresenta tonpli cu nus stuein magari confessar che beinenqual caussa stuess aunc semigliurar ella cuminanza dils cristians. Ei astgass p.ex. buca constar che pievels rehs cristians nezegian ora e squetschan l'economia dils pievels dil Tierz mund. Segir s'indigneschan bein biars cristians perschuadi da quei scandal. Denton tgei interprendan els per dapli giustia? Ein els buca savens era resignai muort malcapientschas e malsegirezias che impedeschan in ver engaschi?

Igl engaschi ellas tiaras dil Tierz mund ei denton fetg necessaris. Sche nus prestein buc el, s'engaschan auters, p.ex. ils communists ed ils faschists. Ei ha pia num s'engaschar cun perschuasiun. Quei ei buca pusseivel senza ponderaziun.

Cristus ei vegnius el mund per spindrar nus carstgauns, per purtar a nus entrais sia ductrina pasch e libertad. Sias directivas lubeschan buca a ses giuvnals da tiranisar in l'auter mobein obliqueschan els da promover e da gidar in l'auter. Jesus Cristus ei vegnius sil mund per dar perdetga dil Bab e per gidar nus carstgauns da daventar el ver senn dil plaid affons da Diu, che san viver en pasch e libertad e perquei ventireivlamein. E quei salit ha el purtau per tut ils carstgauns. *Negin duei esser sclaus dalla ventira che sia nuviala effectuescha sch'ella vegn vivida.* Perquei vul el cartents e giuvnals en tut las generaziuns ed en tut ils pievels e da tut ils temps. Ses davos plaids avon che ir a tschiel ein perquei stai: «Mei ed instrui tut ils pievels. Battegiei els enten num dil Bab e dil Fegl e dil Spért sogn e mussei ad els da salvar tut quei che jeu hai cumandau a vus. Uardei, jeu sun cun vus tut ils dis tochen la fin dil mund.» Mt 28, 19–20
Sin quella perschuasiun e sin siu camond missiunaric sebas la refleziun dil Concil che di:

«*En sia essenzia ei la Baselgia pelegrina missiunarica*»

Ellas tiaras dalla missiun sto la proclamaziun dalla buna nova da Cristus aunc succeder. Ella vegn buca gia surdada d'ina generaziun a l'autra. L'activitat missiunarica astga buca vegrir confundida cun ina sempla transiziun da savida. Premissa per mintga agir missiunaric ei la vera cardientscha. Igl ei l'experiencie della carezia da Cristus che motive-scha e stauscha il cristifideivel da dar vinavon ad auters carstgauns il dun retscharts gratuitamein.

Quella verdad aschi evidenta stuein nus tschaffar en sia seriusadad. Pertgei cardientscha ed appartenenza alla Baselgia astgan buca esser per nus il medem sco la participaziun ad in'uniu. Cardientscha enten Cristus ed appartenenza alla Baselgia ein in regal dalla grazia divina. En nos dis semuoss'ei pli che zacu che ins sa buca semplamein ir ellas missiuns e semplamein entscheiver a perdegar e battegiar. Oz vala numnadamein sulet la perdetga dalla pussonza da Diu, q.v.d. igl exemplar da carezia proximala che deriva dall'uniu cun Diu. Quella perdetga suletta ei credibla e sa gidar il concarstgaun a far la medema experiencie cun Diu. Per saver mussar era concretamein quella carezia proximala che deriva da Diu drov'ei ovras. Per saver realisar beinenqual ovra drova ei buca mo ina tenuta da carezia mobein era mieds, pia material, finanzas. Igl ei segir da renconuscher e da preziar che biars fideivels era en nossas vals ein oz pli che zacu promts da metter maun vid la buorsa ed

aschia gidar ils missiunaris da far veseivla la buna nova che Cristus ha purtau als carstgauns. Denton sche quei daventass mo ord ina «mentalitad da schec postal» fuss lur engaschi mo in miez. Il missiunari ei segir visaus vi sin agid finanzial da ses cumpatriots mo el ei buca meins dependents da lur sustegn spirtual e spiritual. Igl ei necessari ch'ils donaturs seigien tschaffai e perschuadi dil messadi da speronza che mintga cristian ha en sia veta da mintga di, e ch'els vivien tenor meglier saver e puder tenor las devisas digl Evangeli. Mo gest cheu semuossa beinsavens ina cuntradicziun: Pretender d'auters ch'els seconvertien, ch'els midien veta, ch'els renunzien a lur religiun, a lur beins culturals, gie perfin enqualga a lur mentalitad en num digl Evangeli, ferton che biars battegiai e cresmai cheu tier nus ein buca el cass pli da viver igl Evangeli en sias consequenzas, engreviescha la lavur dil missiunari grevamein.

Credibels ei igl Evangeli pér entras ina Baselgia che selai adina puspei provocar da Cristus e da sia ductrina, ina Baselgia cun commembers promts per ina cuntuada conversiun e renovaziun. La pretensiun da renovaziun e conversiun muossa il connex intern d'ina Baselgia. Da quei process intern dalla Baselgia dependa sia activitat missiunarica. L'istoria dalla Baselgia relata da temps da flurizun dallas missiuns e dat perdetga che quella sebasa sin la renovaziun interna dalla Baselgia e munta per quella fortificaziun. Gest en quei fatg semuossa la verdad dalla construcziun: «En sia essenzia ei la Baselgia pelegrina missiunarica». Maunca ni tschessa l'activitat missiunarica ella Baselgia, sch'ei quei in segn d'alarm, in segn ch'ella piteschi da sclerosa e hagi ner basegns d'ina cura.

La crisa dalla missiun ozildi ha siu origin per cert elllas profundas midadas historicas da nies mund, mo surtut eis ei era ina crisa da speronza e da cardientscha dils singuls cristians. Ozildi ein ils fideivels savens buca perschuadi pli dalla valur e dalla necessitat da lur cardientscha enten Cristus e gest perquei maunca a lur perdetga la forza interna che fa lur cardientscha credibla anoviars.

En la constituziun pastorala dil secund Concil Vatican sesanfla il suandont text, ch'ei d'impronta capitala per la teologia dalla missiun: «Enten ademplir quei pensum ha la Baselgia il duer d'interpretar ils 'signals dil temps' e d'explicar quels ella glisch digl Evangeli».

Nus stuein pia sespruar d'enconuscher nies mund cun tut ses problems per silsuenter sedar breigia d'anflar ina risposta a quels.

Ils problems ch'ein vegni tschentai alla Baselgia el decuors dils davos decennis muossan clar e bein che la Baselgia ha buca interpretau adina

endretg ils 'signals'. Per simplificar san ins dir: D'ina vart vein nus igl immens progress cun pusseivladads mai sminadas entras la tecnica, medischina, commerci etc. Da l'autra vart l'explosiun dalla populaziun mundiala, fomaz, analfabetissem... ellas tiaras dil Tierz mund. Quella perspectiva simplificada muossa ch'ei dat in foss denter paupers e rehs, in foss che vegn pli e pli profunds e pli e pli lartgs e munta cheutras in grond prighel per la pasch mundiala.

En fatscha ad ina tala problematica ston ins sedumandar: Tgei significhe-scha quei insumma, perdegar salit e spindrament en num da Jesus Cristus? Nus stuein ponderar la *pusseivladad dalla*

missiun e digl agid als pievels en fasa da svilup

La damonda dalla relaziun denter missiun ed agid als pievels en fasa da svilup ei ina damonda d'eminenta impurtonza. Ei missiun forsa buca semplamein in luxus en fatscha als immens problems dil Tierz mund? L'euforia dils onns sissonta ei vargada e cun ella era la cardientscha en in agid mo materialistic a quellas tiaras. Oz savein nus per memia bein ch'igl agid a quellas tiaras sto en emprema lingia *prender en egl igl entir carstgaun e risguardar ils basegns da si'entira personalidad. Gest quei ei la preoccupaziun dalla missiun cristiana.*

Tonaton fan ins adina puspei las suandontas reproschas alla missiun: D'ina vart vegn pretendiu che la Baselgia fetschi tut il pusseivel per mitigar la pupira el mund e da l'autra vart renfatsch'ins ad ella ch'ella sepiardi en activitads che mondien atgnamein tier ad ella pauc ni nuot. Per biars munta la pretensiun che la Baselgia dueigi s'empatschar mo da quei che mondi tier ad ella pauc auter che la pretensiun ch'ella dueigi serestrenscher sil survetsch divin e sepertgirar da metter il nas ord teschamber, sch'ella vegli buca vegnir en conflicts cun quels che seigien cumpetents da fixar las 'fiastas e fatschentas' da quest mund. Corrispunder a quella pretensiun fuss per la Baselgia ton sco tradir igl Evangelii, il Testament, la davosa veglia da siu magister.

Ed el, siu magister ha detg cuort avon sia passiun: «In exempli hai jeu dau a vus, sinaquei che vus fetschies sco jeu hai fatg!» J 13,15. E tgei exempli ch'el ha dau a nus havein nus adina puspei udiu, seigi quei da doctrina ni da messa: El mava per la Galilea entuorn, perdegava elllas sinagogas la nova dil reginavel da Diu e medegava mintga malsaun e mitigava tristezia e miseria el pievel. Il medem vegn era relatau da ses discipels. Els annunziavan la buna nova e medegavan ils malsauns.

Il camond da Jesus ei precis: Buca mo far discuors e paterlems, mobein s'engaschar cun fatgs ed ovras. Perquei sa la proclaimaziun dil reginavel da Diu buca vegnir separada dalla acziun per contonscher pli bia giustia e ventira denter ils carstgauns sin quest mund. Ins astga buca semplamein consolar in pauper cun dir ad el: «Hagies mo pazienzia ussa sche ti has fom, enta parvis survegns ti persuenter tuorta!» In tal pacifissem anflein nus negliu ella s. Scartira. Enstagl dil plaid 'salit' drova la s. Scartira differents auters plaids, sco p.ex. 'veta', 'giustia', 'libertad', 'verdad', e.a.v. La rihezia da significaziuns ch'il plaid 'salit' cuntegn san ins declarar il meglier cul plaid 'pasch' – 'schalom'. Il cuntegn dils dus plaids 'salit' e 'pasch' ei il fundament teologic per igl engaschi dalla Baselgia en damondas che pertuccan il svilup dils pievels.

Sche la Baselgia sedat pia giu cun problems da malgiustia, da razissem, analfabetissem e tut las fuomas da sutsvilup, lu survarga ella buca ses cunfins ed aunc meins tradescha ella cheutras igl Evangel.

La Baselgia sto dar sia contribuziun pigl agid allas tiaras sutsviluppadas. Ella fa quei en fuorma e maniera subsidiaria maun en maun cun outras organisaziuns. Buca en mintga tiara drova ei las medemas fuomas d'engaschi. Il pensum ch'ella ha p.ex. oz ell'America latina ei quel da formar cuminonzas cristianas, organisar cooperativas che gidan da liberar il carstgaun dalla mentalidad da sclav. Che quei ei ina lavur riscusa muossa il fatg che beinenqual missiunari paga siu engaschi cun la veta. El vegn tgunschamein e savens en conflict culs gronds signurs posses-surs che nezegian ora lur luvrers e ch'ein buca interessai ad ina promozion humana dil campesino. Savens vegnan nos missiunaris inculpai da ver fatg patg cul communissem. Sut quei pretext vegnan els lu truai e torturai dils faschists. Quels pretendan da batter encunter il communissem. En verdad battan els pigl agen sac e lur metodos ein buca meins crudeivlas che quellas dils communists. E quei ch'ei il pli trest: Savens ein quels faschists schizun battegiai, schizun cristians! Con prigulusa che ina tala lavur da cunscientaziun ei savein nus veser en El Salvador!

Missiun ei nuot auter che l'emprova da realisar il project che Niessegner ha cul mund. Quei project mutta: pasch, unitad, harmonia, fraternitad. Cun auters plaids: Mintgin che presta siu engaschi per ch'il mund daventi sco Dieus vul el, viva e lavura sco missiunari.

Missiun ei pia buca in reservat per entgins specialists che vivan leu

surmar e sesprovan da converter pagauns e civilisar selvadis. *Missiun ei caussa da mintgin!*

L'informaziu ei igl emprem pass viers l'acziun.

Aunc oz damonda Niessegner nus: «Nua ei tiu frar Abel?»

E cun tut ils mieds da communicaziun dad oz astgein nus strusch rispunder: «Jeu sai buc!»

Il secund pass che nus stuein far ei '*parter*' . . . e quei buca mo daners! Parter stuein nus en emprema lingia culs concarstgauns en noss'atgna vischinonza. Beinsavens eis ei pli lev da tarmetter in'almosna per las missiuns che da parter in tec temps, in tec pazienzia e far in'ovra da caritad cheu en nossa vischinonza. Missiun dat ei era ell'umbriva dalla atgna tuor baselgia, leu spetgan vegls, malsauns, persuls, affons, contristai sin nus. Las communitads da basa ell'America latina ch'ein vegnidas renconuschidas e recumandadas a Medellin e Puebla, muossan a nus co ina Baselgia locala sa anflar sezza sligiaziuns per ses problems e quei suenter tschentaners da dependenza e submissiun alla Baselgia occidentala.

Gie, la pusseivladad da gudignar novs cristians ord nies ambient pagaun ei il sulet mussament viv e perschuasiv, ch'il cristianissem hagi aunc oz ina schanza reala per igl avegnir.

Papa Paul VI ha detg als Africans: «Dad ussa naven essas vus vos agens missiunaris!»

Tgisà sche quei vala era per nus?

Sontga Tresa, la patruna dils missiunaris ei mai stada ellas missiuns. Siu apostolat missiunaric era *oraziun, gigina e contact* epistolar culs missiunaris. Oz pli che zacu han nos missiunaris basegns da nossa oraziun era sche quella pretensiun freda forsa per enqualin in tec da meffa.